

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 213

van **AN MOERENHOUT**

datum: 24 februari 2023

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) - Stand van zaken

Sinds begin 2023 gelden nieuwe decretale bepalingen rond inburgering: naast de pijlers van maatschappelijke oriëntatie, Nederlands leren en een traject naar werk, wordt het inburgeringstraject uitgebreid met een vierde pijler, met name een participatie -en netwerktraject. De pijler maatschappelijke oriëntatie is een heel belangrijke pijler.

1. Volgens de toelichting van Jo De Ro, algemeen directeur van het Agentschap Integratie en Inburgering, in de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering waren er in januari 2023 bijna 3000 lopende contracten (2828 met name) waarvoor bij meer dan 1000 trajecten (1076 met name) geen passend aanbod werd gevonden. Dat is ongeveer een derde van alle trajecten.

Wat is de reden, of wat zijn de diverse redenen, dat er bij 1 op de 3 lopende trajecten geen passend aanbod werd gevonden?

2. Tot 30 juni 2022 kon 64 procent van de inburgeringscontracten binnen de drie maanden met de cursus maatschappelijke oriëntatie starten.

Hoeveel inburgeringscontracten zijn er sinds 1 september 2022 afgesloten? Hoeveel van deze contracten konden binnen de drie maanden met MO starten? Hoeveel binnen de zes maanden? Hoeveel na langer dan zes maanden? Voor hoeveel kon er tot op de dag van vandaag geen passend aanbod gevonden worden?

3. Wat zijn de redenen dat de wachttijd voor een cursus MO de streeftermijn van drie maanden wachttijd overschrijdt?
4. Wat zijn de belangrijkste redenen voor een niet-aanvaardbaar lange wachttijd (meer dan 6 maanden) tussen de ondertekening van het inburgeringscontract en de instap in een cursus MO? Hoe wordt er vandaag naar gestreefd om deze duurtijd in te korten?
5. In de cijfers die directeur Jo De Ro op 14 februari 2023 in de commissie presenteerde werd aangetoond dat inburgeraars met status GPA - dat wil zeggen minder of niet digitaal vaardige cursisten - voor het overgrote deel een niet-aanvaardbare termijn van meer dan zes maanden moeten wachten op een cursus MO. In 2023 moesten 570 cursisten langer dan zes maanden wachten, wat 58 procent van het totaal aantal cursisten bedraagt.

Wat zijn de redenen dat de wachttijd voor minder of niet digitaal vaardige cursisten oploopt? Wat zijn de gevolgen voor het beleid? Wat zal de minister ondernemen zodat ook minder of niet digitaal vaardige cursisten sneller tot een cursus toegeleid kunnen worden?

6. Het aantal vrijstellingstesten voor MO kende in 2022 een enorme toename. Terwijl dat er in 2021 nog 1731 waren, werden er een jaar later bijna 3000 vrijwilligerstesten afgenomen.

Wat is de reden van deze stijging?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 213 van 24 februari 2023

van **AN MOERENHOUT**

1. Zoals toegelicht in de Commissie van 14 februari 2023 waren er op 6 januari 2023 23.333 lopende inburgeringstrajecten. In 89% van die trajecten was MO afgerond (77%), was de cursist ingeschreven in de cursus (12%) of gestart met de cursus (33 cursisten). In 5% van de gevallen (1.076 inburgeraars) was er nog geen inschrijving in een cursus wegens geen passend aanbod. De redenen voor niet passend aanbod zijn: niet of minder digitaal vaardig, geen passend lesmoment, geen passende taal of de passende cursus is volzet.
2. Het Agentschap ontsluit jaarlijks de cijfers MO volgens eenzelfde dataset en meetmoment. Dat laat toe de cijfers over de jaren heen op een systematische manier met elkaar te kunnen vergelijken. Net als vorig jaar gaf de directeur van het Agentschap een toelichting van de jaarcijfers in de Commissie van 14 februari 2023. Wat betreft (de evolutie van) de wachttijden verwijs ik dan ook naar het verslag van die gedachtewisseling.

Daar werd onder meer toegelicht dat op 6 januari 2023 1.076 inburgeraars (zie ook vraag 1) nog niet ingeschreven waren in een cursus en wachtten op een passend aanbod MO. Daarvan wachtten 289 personen minder dan drie maanden, 217 tussen de drie en de zes maanden en 570 langer dan zes maanden. De jaarcijfers van mensen zonder passend aanbod zijn geëvolueerd van 2.592 in 2020 naar 1.076 in 2022. Het totaal aantal personen dat in 2022 langer dan zes maanden moest wachten op een inschrijving of start van de cursus, lag op 993. Dat is lager dan de bovengrens van 1.000 personen, zoals vastgelegd tijdens de Commissie van 18 januari 2022.

Er werd ook vermeld dat het aandeel inburgeraars die binnen de drie maanden na de ondertekening van het inburgeringscontract kunnen starten met een cursus MO, in vergelijking met 2019, is verdubbeld. Het aandeel van inburgeraars die drie tot zes maanden moeten wachten, daalde licht, maar de scherpste daling doet zich voor bij de groep die langer dan zes maanden moest wachten. Die groep is meer dan gehalveerd.

- 3-5. De cijfers aangehaald in vraag 5 kloppen niet. Zoals toegelicht in de Commissie, en zoals vermeld in vraag 1 en 2, betreft het 570 cursisten van in totaal 1.076 inburgeraars die op 6 januari 2023 nog wachtten op een cursus wegens geen passend aanbod. Die 1.076 inburgeraars betreffen 5% van het totaal aantal trajecten. Het gaat dus geenszins om 58 procent van het totaal aantal cursisten die een wachttijd heeft van langer dan zes maanden.

Zoals toegelicht in de Commissie hebben wachttijden te maken met verschillende factoren. Het Agentschap plant het aanbod zes maanden op voorhand in op basis van scenario's. Enerzijds wordt een inschatting gemaakt van wie naar Vlaanderen zal komen (land van herkomst, taal, snelheid van leren,...). Anderzijds gaat het om factoren als op welk moment iemand les zal kunnen volgen, de leslocatie, digitale vaardigheden,... Hiervoor gebruikt men historische data, maar die stemmen uiteraard niet altijd overeen met de realiteit van zes maanden later. De toekomst valt niet 100% nauwkeurig te voorspellen, waardoor het gecreëerde aanbod aan cursusplaatsen niet ten volle overeen kan stemmen met de noden. Gezien dit niet volledig uit te sluiten

valt, werd afgesproken dat inburgeraars idealiter binnen de drie maanden na de ondertekening van hun inburgeringscontract kunnen starten met MO. Een wachttijd tussen drie en zes maanden is een aanvaardbare termijn. Langer dan zes maanden wachten is onaanvaardbaar en wordt zoveel mogelijk vermeden door organisatorische aanpassingen.

Voor minder of niet digitaal vaardige cursisten is vooral de leslocatie belangrijk in de planning. Als meer mensen de lessen digitaal volgen, wordt de groep cursisten die fysieke lessen volgt kleiner. Dat maakt de organisatie van de lessen waarop voldoende cursisten aanwezig kunnen zijn moeilijker. Het wordt organisatorisch dus moeilijker fysieke lessen te organiseren voor minder of niet digitaal vaardige cursisten. Daarom werden in 2022 meer cursussen georganiseerd voor kleinere groepen. Het Agentschap organiseert ook voortrajecten ter versterking van de digitale vaardigheden van die cursisten.

6. In maart 2022 werd de nieuwe vrijstellingstoets ingevoerd. Daardoor bevatten de cijfers met betrekking tot 2022 de resultaten van twee soorten vrijstellingstoetsen, namelijk de oude versie zoals gebruikt van januari tot en met februari en de nieuwe versie die werd gebruikt van maart tot en met december. Zoals toegelicht in de Commissie is de sterke stijging te verklaren door het verbeteren van de toegankelijkheid via de nieuwe toets. Men ging van 4 naar 25 beschikbare talen, er is audio-ondersteuning en de test is laagdrempelig, waardoor ook wie niet digitaal vaardig is de test kan afleggen.